

og kvalitativt. Henseende var for svagt til at gennemføre det parlamentariske System. Dette er fuldstændig korrekt gjengivet, jeg har nedskrevet det frax. Dernæst tilføiede han, at opfat var ikke opgivet, og at han fremdeles indrømmede, at, naar de Herrer stemte for hans Forslag, saa stemte de for det i Kraft af deres Motivering og ikke af hans. Jeg gab nu vide, om ikke det faktiske Spørgsmaal om at opgive eller ikke opgive maa indtræde allerede Dagen efter, at denne Adresse har faaet den Virkning, som ønskes, nemlig, at Ministeriet er gaaet af og et nyt skal dannes. Jeg gab vide, om da ikke det Spørgsmaal, som de ærede Medlemmer tro at kunne opfatte, vil møde med sin fulde Fordring paa Beparelse. Maa det da ikke afgjøres enten i Overensstemmelse med eller i Modsetning til den Anskuelse, for hvilken Mødet har modtaget en Opløsning og paany henvendt sig til Folket, om det nye Ministerium skal dannes med eller imod det parlamentariske Princip? Det, der her sker, mine Herrer, er i Virkeligheden slet ikke Andet, end at det store Mødet i Folkethinget paa 52 Medlemmer bruger det ærede Medlem for Hifted Amt's 4de Valgkreds til at rage en Kastanie ud af Ilden, nemlig det nuværende Ministerium. Det er den første Kastanie, det er den, de have mest Lyst til, og den er det ærede Medlem for Hifted Amt's 4de Valgkreds villig til at rage ud af Ilden, men Spørgsmaalet er jo dog ikke alene om at faae fat paa denne ene Kastanie, Spørgsmaalet er om selv at komme i det forvrængte Ministeriums Plads. Thi det parlamentariske System vil ikke sige at kunne fortrænge det eller hint Ministerium. Man kan ganske vist igjennem denne rent vragende Methode efterhaanden komme dertil, at man tvinger Kongen til at tage et Ministerium ud af Folkethingets Møtals Midte, men det erklære de Herrer, saa ofte de kræves til Regnskab derfor, er paa ingen Maade deres Hensigt. Vist er det i alt Fald, at det blot at fortrænge et Ministerium fra Møret er endnu ingenlunde nogen virkelig Løsning af den parlamentariske Opgave, som de Herrer have sat sig. Det Ministerium, som nu staar for Diebliffet, har jo ingen konstitutionel Betydning i og for sig selv; om det faldt imorgen, vilde Spørgsmaalet om den parlamentariske Styrelse staa ganske paa samme Maade, dersom der til dets Efterfølgere vælges andre Mænd, andre Personer, der føre den samme Gane. Jeg skal derfor minde Dem om, at De ikke maa tro, at fordi det lykkes — om det skulde lykkes — at faae denne Adresse vedtaget, og selv om Virkningen skulde blive, at Ministeriet traadte af, at De derfor vare en Smule nærmere ved Deres Maal, tværtimod kunde De let risikere at vare længere borte derfra; thi den Forsoning, hvorom der er talt, er ikke nogen virkelig, reel, praktisk, politisk Forsoning; og den giver ikke et nyt

Ministerium noget sikkert Udgangspunkt. Smellem hvem føres Kampen? Ikke mellem det nuværende Ministerium og Folkethingets Mødet, men mellem to forskellige konstitutionelle Doktriner, den ene, som siger: „Folkethingets Mødet skal have Ret til at herste og Ret til at styre, Folkets Selvstyrelse er det store Maal“, og den anden Retning, som siger: „ingen enkelt Afdeling af Rigsdagen kan saaledes forlange en Ret for sit Mødet; det maa i alt Fald være et Mødet af begge Rigsdagens Afdelinger, og endda er der andre Faktorer, som ligeledes komme til at afgjøre Styrelsens Retning.“ Mellem disse to Anskuelser føres Kampen, ikke mellem disse Ministre og disse Medlemmer. Og jeg spørger Dem, hvad Forsoning finde De mellem disse to Anskuelser i de Adresseforslag, der ere os forelagte, det ene eller det andet? Er ikke i Virkeligheden Sagen den, at der over den dybe Kløft, som skiller disse to Anskuelser, nu søges kliftet et Blad Papir, denne Adresse; saa ses den gabende Afsgrund ikke i Diebliffet, men prøv paa at satte Foden ud paa denne tynde Papirsbro, og De skulle se, at den gamle Overensstemmelse og Modsetning er tilstede uforminsket og usorsonet, og Dagen efter at Adressen er vedtagen, ville De faae Virkningen at føle, saa vil hele den samme store Strid være tilstede ligesom før. Maa jeg særlig minde det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amt's 5te Valgkreds (Hollstein-Levreborg), hvem jeg altid med stor Forsigtighed hører tale, fordi han udvikler sine Anskuelser med en høj Grad af Bivlighed, om ikke altid med lige saa stor Klarhed, om, at der var et Punkt, han fuldstændig sprang over i hele sin Udvikling, det Punkt nemlig, om det virkelig kan ventes, naar den saakaldte Forsoning er bragt tilveie, at der saa vil komme en større Enighed end tilførn. Maa jeg minde ham om, at er der Noget, som uden at høre til Ministeriets Venner har erklæret sig for en energisk og bestemt Modstander af det forenede Venstre og de Anskuelser, som det forenede Venstre fører i sit Banner, saa er det netop det ærede Medlem. Der er en enkelt Sag, hvor jeg meget godt erindrer, at det ærede Medlem tilbøds sluttede sig til de Anskuelser, som fremstattes fra den Side, nemlig Skoleloven, men jeg veed, at der er andre Sager, i hvilke han paa det Bestemteste har erklæret, at han er deres energiske Modstander. Jeg behøver ikke her at pege hen paa, thi det er vitterligt for Alle, at han er deres bestemte Modstander med Hensyn til Selvstyrelses-Doktrinen; men han har jo i forrige Samling og gjentagne Gange i den tidligere Samling udtalt, hvor bestemt en Modstander han f. Ex. er af Fæsteloven. Han har fremdeles udtalt, at med Hensyn til Loven om Præsternes Lønning er han en bestemt Modstander af Venstres Anskuelser — og af Regjeringens med, for den Sags Skyld —